

Spolem!

Kalendarz
Prótdzielczy

1939

na rok

J.K.

Społem!

ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW R. P.
CENTRALA WARSZAWA 12, ULICA GRAŻYNY 13

WYDZIAŁ GOSPODARCZY

ZAOPATRUJE: za pośrednictwem 72 oddziałów i składnic spółdzielnie związkowe, wojskowe i inne, oraz instytucje samorządowe i społeczne na terenie całej Polski. Ogólna ilość odbiorców wynosi 3000

DOSTARCZA: wszelkie artykuły spożywcze, opałowe, rolnicze, galanteryjne, żelazne, chemiczne, włókiennicze i wszelkie inne wchodzące w skład asortymentu rozwiniętych gospodarzo spółdzielni

PROWADZI: 5 zakładów wytwórczych, ekspozytury skupu jaj w Kietcach, Krotoszynie i Chełmie, agenturę włókienniczą w Łodzi, agenturę handlu zagranicznego w Gdyni

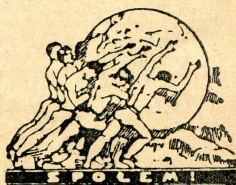
Obrót roczny 92.000.000 złotych

„SPOŁEM” jest najtańszym i najrzetelniejszym źródłem zakupu. Gospodarka Związku znajduje się pod kontrolą członków

KALENDARZ SPÓŁDZIELCZY

na rok 1939

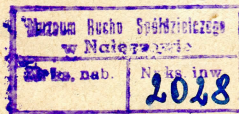

NAKŁADEM „SPOŁEM” ZWIĄZKU SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W WARSZAWIE

Dział Wydawnictw „Społem”
Związku Spółdzielni Spożyców R. P.
Warszawa, Grażyny 13, tel. 4-05-62

Pierwszy nakład — 35 tys. egz.

Druk. Zakł. Wyd. M. Arct, S.A. w Warszawie

P o l s k a

że cię codzienność przykuła — to wiemy.
Ręce do łokci urobiłeś w trudzie,
bruzdy na czole rzeźbiła ci troska.
Ale, wiesz, jedno jest słowo na ziemi
zdolne cię porwać, zdolne cię obudzić:
— Polska.

Mów, co chcesz. Możesz się żlić i narzekać,
depcząc skorupy niedojrzałych snów,
że jest nie tak, jak chciałeś, że jest gorzej.
Ale dumę, tę z serca innym przekaż:
że z twego trudu Polska jest i znów
z sztandarów patrzy orzeł.

Teraz już można, gdybyś tylko zechciał,
pod niebo hasłem wystrzelić jak gromem
i zebrać razem wszystkie ręce zdrowe.
— że w każdym oknie frazesy jak wiechcie?
— że śmieszne spory echem w każdym domu?
To ci przeszkadza? Powiedz!

Spróbuj — ja wierzę — powiedzieć to imię
choćby szeptem: Polska. Głośniej: Polska!
I rzucić hasło, że dla niej. że dla Niej!
— Zbudzą się, wyjdą i szept się rozwinie
w okrzyk jak sztandar, stężeje jak rozkaz.
— Zobaczysz. Naród wstanie!

Gdybyś tak zechciał, gdybyśmy zechcieli
skrzyknąć się, zebrać i zacząć od nowa,
od fundamentów. Budować! A przyznasz,
wszyscy przyznamy: niejedno nas dzieli, —
łączy nas jedno wszechpotężne słowo:
— Ojczyzna.

Jan Podczaski

STYCZEŃ

Dnie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego	wsch. zach.		Dnie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego	wsch. zach.	
		s ł o Ń c a				s ł o Ń c a	
1	N Nowy Rok, Miecz.	745	15 ³²	16	P Marcelego pap. m.	738	15 ⁵⁵
2	P Im. Jezus, Makar.			17	W Im. Jezus, Anton.		
3	W Daniela M., Genow.			18	Ś Katedry św. Piotra		
4	Ś Eugeniusza, Tytusa			19	C Henryka, Marty		
5	C Telesfora pap. m. ☉			20	P †Fabiana i Sebast. ☿		
6	P †Trzech Króli			21	S Agnieszki p. m.		
7	S Lucjana i Juliana			22	N Wincentego m.		
8	N Sewer., Św. Rodziny	743	15 ⁴⁵	23	P Zaślubiny N.M.P.	728	16 ⁰⁹
9	P Marcjanny			24	W Tymoteusza b. m.		
10	W Agatona			25	Ś Nawr. św. Pawła		
11	Ś Honoraty p.			26	C Polikarpa b. m.		
12	C Arkadiusza m. ☾			27	P †Jana Złotoustego b.		
13	P †Weroniki			28	S Obj. św. Agnieszki ☾		
14	S Hilarego B. W.			29	N Franciszka, Salez.		
15	N Pawła I pust.	30	P Martyzny p. m.	720	16 ¹⁹		
		31	W Piotra z Nolasko w.				

Rady gospodarskie na styczeń

W POLU I W OBEJŚCIU

Ułożyć plan zasiewów wiosennych. Zbierać pieniądze na zakup doborowych nasion, nawozów sztucznych, w które najlepiej zaopatrywać się we własnej spółdzielni spożywców. Dbać, ażeby pomieszczenia dla inwentarza były ciepłe, suche, widne, dobrze przewietrzane. Starać się, aby inwentarz miał ruch na świeżym powietrzu, jednak w gołoledź i silne mrozy nie wypuszczać. Poić wodą odstałą. Koniom ująć obroku, gdyż dzień jest krótki i pracy mają mało. Nie kłaść koniom w pyski zmarzniętych wędzideł, gdyż kaleczą język. O żrebne klacze dbać i używać je tylko do lekkich robót. Podczas mrozu łupać gonty. Ścinać i zwozić drzewo na budulec — w styczniu jest najtrwalsze.

Pola przeznaczone pod koniczyny lub ugorowe wapnować. Wywozić na pola szlam wybrany w lecie.

Jeżeli ziemia nie zmarznięta, kopać dołki pod wiosenne sadzenie drzewek owocowych i krzewów oraz karczować stare pnie. Zamówić drzewka do wiosennego sadzenia.

Szczeliny w ulach, jeżeli się pokażą, zasmarować gliną z krowieńcem. Naprawiać ule stare i nowe wyrabiać. Strzec pszczoły od myszy, zmiatać śnieg spod wylotów uli, usuwać wszystko, co zakłóca spokój pszczół.

DLA GOSPODYŃ

Karmienie kur zimą

Rano i wieczór najlepiej jest karmić kury ziarnem licząc po 50 gramów na kurę na każdy posiłek. W południe — ziemniaki z osypką z dodatkiem suszonej pokrzywy,

z plewami koniczynowymi lub pruszkami z siana. Mieszanek musi być posolona, a dobrze dodawać do niej kredę szlamową (2 g na kurę). Aby podnieść nieśność, dajemy kurom trochę twarogu lub do picia odtłuszczone mleko. Dodawanie zielonej paszy doskonale wpływa na jakość zapłodnienia jaj.

Dorsz marynowany

Oczyścić dorsza dokładnie, osolić, pokrajać na dzwona i ugotować na smaku z włośzczyzny i korzeni. Smak, głowę i ogon użyć na zupę, zaś rybę ostudzić. Poszatковать marchew, pietruszkę, pół selera, pory, 2 cebule, ugotować wszystko w lekkim occie, dodać bobkowego liścia, pieprzu i po wystygnięciu zalać rybę tak, żeby nie wystawała. Po 24 godzinach jest gotowa.

Faworki

Wytrobić ciasto biorąc 5 żółtek, jedno całe jajko, mąkę, ile się wgniecie, 1 łyżkę cukru, szczyptę soli i łyżkę spirytusu. Rozwałkować cienko i krajać faworki. Przetopić na ogniu 1/2 kg sadła, dodać 1 łyżkę spirytusu (z daleka od ognia!). Wrzucać faworki do wrzącego tłuszczu i po wyjęciu obsypywać pudrem z wanilią.

Czyszczenie kołnierzy futrzanych

Kołnierze z cienkiego futra najlepiej jest czyścić otrębami. Otręby rozgrzewamy w rondelku ciągle je mieszając, aby uchronić od przypalenia. Ciepłe wcieramy w futro ręką lub miękkim gałgankiem. Otręby zmielamy kilkakrotnie, następnie szyszczamy je szczotką. Futra jasne czyszczą się doskonale magnezją lub suchą mąką.

Smaczny deser: galaretki owocowe, budyń czekoladowy i wanilinowy z Zakładów Wytwórczych „Społem“ w Włocławku

Zapiski w lutym

NA CZASIE

Nie przeocz terminu walnego zgromadzenia spółdzielni. Wcześniej zapoznaj się ze sprawozdaniem spółdzielni i zanotuj uwagi, z którymi chcesz wystąpić na zgromadzeniu. Czytaj książki spółdzielcze z biblioteczki sklepowej.

DAWNIEJ A DZIŚ

Koniec wieku XVIII i początek XIX to epoka, w której wysunięte przez wielką rewolucję francuską hasła: „równość, wolność, braterstwo“ pobudzają do działania

licznych reformatorów społecznych. Jednym z nich był w Polsce ks. Brzostowski, który we wsi zwanej Pawłowem usiłował zorganizować „rzeczypospolitą wolnych gospodarzy ziemskich“, gdzie wszyscy gospodarze mieli osiągnąć dobrobyt i szczęście. Zarówno projekty reform społecznych wysuwane przez twórcę Pawłowa jak i projekty innych reformatorów nie nadawały się zwykle do praktycznego zastosowania w życiu, choć i one przyczyniły się do rozwoju stosunków społecznych. Dziś po wielu latach widzimy, że najbardziej realnymi projektami były te, które opierały się na zasadach pokrewnych zasadzie spółdzielczości.

CO CZYTAĆ

M. Dąbrowska. RĘCE W UŚCISKU. Znakomita pisarka polska Maria Dąbrowska poświęciła swą pracę zagadnieniom spółdzielczym. W sposób przystępny i interesujący pisze o wielkim odkryciu skromnych i prostych tkaczy w Roczdelu, o pięknym rozwoju spółdzielczości w Polsce i na całym świecie. Następne rozdziały poświęca odparciu ataków i oskarżeń, które na spółdzielczość są obecnie rzucone.

LUTY

Dnie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego	wsch. zach.		Dnie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego	wsch. zach.	
		s	ł o Ń c a			s	ł o Ń c a
1	Ś Ignacego b. m.			16	C Juliana m.		
2	C Oczyszcz. NMP.			17	P †Konstancji		
3	P †Błażeja b. m.			18	S Symeona b. m.		
4	S Andrzeja Kors. b. ☾			19	N Konrada wyzn. ☾		
5	N Agaty p. m.			20	P Leona b. w.	6 ⁴²	16 ⁵⁸
6	P Doroty p.m.,Tyt.b.	7 ⁰⁹	16 ³²	21	W Maksym.b.,Felik. b.		
7	W Romualda op.			22	Ś †Popielec,Piotra w A.		
8	Ś Jana z Maty w.			23	C Piotra Dam. b.		
9	C Apolonii p. m.			24	P †Macieja apostoła		
10	P †Scholastyki p.			25	S †Cesarego		
11	S Objawienie NMP. ☾			26	N Aleksandra b.		
12	N Eulali			27	P Gabriela ☾	6 ²⁶	17 ¹²
13	P Jana i Dobrosława	6 ⁵⁶	16 ⁴⁵	28	W Romana		
14	W Walentego m.						
15	Ś Faustyna i Jowity						

Wpływy i wydatki w lutym

Dzień	Wpływy	Wydatki	Pozostałość dzienna gotówki	W y d a t k i n a :							Razem wydatki
				życie	ubranie	komorne opał światło	pranie higiena usługa	kultura rozrywki	podatki składki udziały	różne	
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
Ra- zem											

Z jakim rezultatem
gospodarowaliśmy
w ciągu miesiąca

osiągnęliśmy dochodów. . . . . zł .....

wydatkowaliśmy w ciągu miesiąca. . . . . zł .....

mamy oszczędzone . . . . . zł .....

albo wypadł deficyt w wysokości. . . . . zł .....

Rady gospodarskie na luty

W POLU I W OBEJŚCIU

Najwyższy czas zrobić w spółdzielni zamówienia towarów potrzebnych w gospodarstwie na wiosnę. Co kilka lat należy zmieniać do siewu owies i jęczmień, a także ziemniaki do sadzenia, pamiętajmy przeto o zmianie. Podczas ładnych dni zajrzeć do kopców z warzywami, jeżeli można — przebrać ziemniaki. Pierwszy luty to połowa zimy dla gospodarstw, obliczyć przeto zapasy paszy, czy wystarczą do wiosny.

Zaglądać do stajni, aby udzielić na czas pomocy klaczom, krowom i owcom, które w tym miesiącu zwykle rodzą. Mieć staranie o prosięta lutowe, które są najlepsze do chowu. Wyreperować ogrodzenia, okólniki, worki do zboża itp., kończyć reperację narzędzi.

Nasadzić kury na jaja, ażeby na św. Józefa mieć już kurczęta. Przygotować dla gęsi odpowiednie gniazda, bo zwykle w lutym nieś się zaczynają. Nie używać do wylęgu jaj starszych nad 2 tygodnie. Jaja do wylęgu przechowywać w miejscu chłodnym, lecz nie mroźnym.

Kończyć wywózkę nawozu, — gdy mrozy puszcza, trudno się będzie dostać na niektóre pola. Rozsiewać na pola i łąki, jeżeli nie ma dużych śniegów, kainit i tomasynę. Na łące rozrzucić kretowiny, zdzierać mech podczas odwilży.

Kończyć bielienie i skrobanie pni w sadzie, zbieranie gąsienic, przygotowanie palików. Wywozić kompost lub nawóz na kwatery warzywne.

Uważać, czy podczas dłuższej trwającej odwilży silniejsze ule nie mają za gorąco;

wystarczy wtedy uchylenie daszka na parę godzin. Zbyt wysoką temperaturę w ulu poznaje się po głośnym mruczeniu. Dopilnować, czy w ulach pszczoły nie cierpią głodu.

DLA GOSPODYŃ

Jaja wylęgowe

Jaja wylęgowe powinny być świeże (posiadać 3—10 dni od zniesienia) i mieć gładką, czystą skorupkę, która przy prześwietlaniu nie może wyglądać jak marmur i ukazywać najmniejszych choćby pęknięć. Z bardzo dużych jaj trudniej wylęgają się pisklęta, więc bierzemy jaja wielkości normalnej, o wadze 56 do 60 gramów. Z jaj o barwie białej wykluwanie bywa łatwiejsze niż z jaj o barwie brunatnej. Lęgi, w zależności od rasy, winny się odbywać od połowy lutego do połowy kwietnia.

Placek domowy

8 żółtek ukręcić ze szklanką cukru. W połowie szklanki ciepłego, lekko osłodzonego mleka rozprowadzić 6 dk drożdży. Wyrobić ciasto dodając 1 kg mąki, 1/4 kg masła, 10 dk rodzynek sułtańskich, 2 dk skórki pomarańczowej, proszek waniliowy „Spółem“, szczyptę soli.

Srodek przeciw potnieniu szyb

Aby szyby nie potniały, należy je zwilżyć płynem sporządzonym z 5 gramów gliceryny, 70 g denaturatu i 25 g wody.

Osad w czajniku

O ile na dnie czajnika zebrała się warstwa osadu, należy zagotować w nim nieco octu, a osad się rozpuści.

Urozmaicając pożywienie
konserwy z Rybnych Zakładów
Przemysłowych
„Spółem“ w Gdyni.

Zapiski w marcu

NA CZASIE

Przypadające na ciebie zwroty od zakupów i procenty od udziałów złoż na książeczkę oszczędnościową Banku „Społem“.

Materiały na ubrania, sukienki, fartuszki, bieliznę, chusteczki na głowę itd. zamów w Ajenturze Włókienniczej Związku „Społem“ w Łodzi za pośrednictwem swojej spółdzielni.

DAWNIEJ A DZIŚ

Piotr wielki, okrutny car rosyjski, pozwał sobie w czasie swych rządów na naj-

dziksze wybryki. Chcąc „europeizować“ Rosję zakazał noszenia bród i wyznaczył podatek na tych, którzy zakazowi nie chcieli się poddać. Ograniczenie swobód panującego i poddanie go pod kontrolę prawa, usuwające możliwości nadużyć i nieuczciwości w stosunku do poddanych było zasadniczą koniecznością w walce o wolność i równość obywateli. Pierwszym i niezwykle doniosłym prawem w tej dziedzinie była angielska „Wielka Karta Wolności“ z r. 1215. Stała się ona podstawą rozwoju ustroju państwowego Anglii i była pierwszą konstytucją angielską.

CO CZYTAĆ

M. Nescö. PELLE-ZWYCIĘZCA. LATA NAUKI PELLEGO. Powieść o dalekiej Północy. Mały Pelle, syn wyrobnika w chłopskim dworze w Szwecji, zwycięża świat całym swym zaufaniem do ludzi, swym uśmiechem, któremu nikt oprzeć się nie może. Trudne jest życie na Północy, nie zawsze się dobrze wieździe Pellemu, od małości ciężko pracuje, ciężkie są lata jego nauki u szewca w małym miasteczku, Pelle jednak zwycięży.

PODHAŁE

MARZEC

Dzie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego	wsch. s ł o Ń c a	zach. s ł o Ń c a	Dzie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego	wsch. s ł o Ń c a	zach. s ł o Ń c a
1	Ś †S. dz. Albina	6 ²³	17 ¹⁴	16	C Eufrozyny p.		
2	C Heleny Ces.			17	P †Jana Sarkandra		
3	P †S. dz. Kunegundy c.			18	S †Gabriela Arch.		
4	S †S. dz. Kazimierza kr.			19	N Józefa Ob.NMP.,		
5	N Adriana ☉	6 ¹⁰	17 ²⁶	20	P Klaudii, Eufem.	5 ³⁸	17 ⁵⁰
6	P Wiktora			21	W Benedykta op. ☉		
7	W Tomasza z Akw.			22	Ś Katarzyny		
8	Ś Wincentego Kadł.			23	C Feliksa		
9	C Franciszki Rz.			24	P †Gabriela Arch.		
10	P †40 Męczenników			25	S †Zwiastowanie NMP.		
11	S †Pelagii, Konstant.w.			26	N Ludgera		
12	N Grzegorza W. pap. ☾	5 ⁵⁴	17 ³⁸	27	P Gabriela	5 ²¹	18 ⁰²
13	P Krystyny p. m.			28	W Jana Kap. ☾		
14	W Matyldy ces.			29	Ś Eustachego		
15	Ś Klemensa Dwor.			30	C Siedmiu Bol. N.M.P.		
				31	P †Balbiny, Kornelii		